

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia).

IZKLJUCNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia).

Izhaja vsak torek in petek

Liubliana, torek 15. junija 1943-XXI

Cena posamezni številki 0'80

Eksclenca dr. Giuseppe Lombrasa novi Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino

S kraljevim ukazom je začel s 15. junijem imenovan za Visokega komisarja Ljubljanske pokrajine nar. svetnik dr. Giuseppe Lombrasa.

Eksc. Lombrasa se je rodil dne 20. junija 1906 v Pesaro in je bil vpisan v fašistično stranko I. 1921. Zgodaj se je uveljavil s svojimi izrednimi sposobnostmi in nacionalnim navdušenjem v stranki. Po dovršitvi pravnih študij se je posvetil novinarskemu poklicu ter dolgo urejeval tednik pesarskega fašizma »L'Orca« ter ga dvignil v tej meri, da je postal pomembno glasilo fašistične ideologije. Kasneje je bil urednik lista »Lavoro Fascista«, ki je prav tako pod njegovim spretnim vodstvom napredoval. Postal je tudi sourednik vodilnega glasila »Popolo d'Italia« in za svoje delo užival splošno priznanje. Ves vdan svojim nacionalnim idealom se je kot prostovoljec udeležil bojev v Vzhodni Afriki in bojev za osvoboditev Španije ter si s svojim junaštvom priboril dve srebrni hrabrostni kolajni in vojaški križec za vojaške zasluge. Zaradi svojih velikih zaslug je bil nato tudi povišan. Zaradi svojih izrednih sposobnosti in svoje vzgledne zvestobe je bil 31. oktobra 1939 imenovan za komisarja za preseljevanje, dne 25. februarja 1942 pa za državnega podtajnika korporacij.

Eksc. Emilio Grazioli prefekt v Catanii

V nizu rednih premestitev prefektov je bil premesčen tudi Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino Eksc. Emilio Grazioli, in sicer je bil imenovan na odgovorno mesto prefekta v Catanii.

Po več kot dvestoletnem uspešnem delu za gospodarski, socialni in kulturni napredek Ljubljanske pokrajine zapušča Eksc. Grazioli Ljubljano. Ponovno smo v našem listu poročali o uspešnem delu, ki se je izvršilo v naši pokrajini na pobudo in po zaslugi Eksc. Grazioli. Posebno pa je vse prebivalstvo pokrajine cenilo njegovo skrb, da je bila aprovizacija pokrajine vedno v redu in zadostna. Že ob prvi obletnici Ljubljanske pokrajine, še bolj pa ob drugi obletnici smo v »Trg. listu« obširno navedli, kaj vse se je pod skrbnim vodstvom Eksc. Grazioli storilo za naše gospodarstvo. Zato tudi gospodarski krogi še zlasti cenijo za skrbno delo Eksc. Grazioli.

Zasluga Eksc. Grazioli je nadalje, da se je tudi v naši pokrajini uvedel korporacijski red in se pri tem upoštevalo, kolikor je to le bilo mogoče, posebne razmere naše pokrajine. Enako je sindikalna organizacija do konca izvedena in ustvarjena je trdna podlaga za

Sosvet za Ljubljansko pokrajino obnovljen

Duce poglavar fašizma, predsednik vlade in notranji minister, z ozirom na svoj ukrep z dne 26. maja 1941-XIX, s katerim je bil imenovan sosvet za Ljubljansko pokrajino; z ozirom na predloge ljubljanskega Visokega komisarja za obnovitev sosveta ter z ozirom na čl. 4. zakonskega ukrepa z dne 3. maja 1941-XIX št. 291, zakonjenega dne 27. aprila 1943-XXI št. 385 odloča:

Sosvet za Ljubljansko pokrajino se obnavlja in ga sestavljajo naslednje gospodje:

Leon Rupnik, župan ljubljanski, prof. dr. Milko Kos, rektor ljubljanskega vseučilišča,

Kot novinar, kot javni delavec in kot bорец je Eksc. Lombrasa vedno dokazal, da je mož izrednih sposobnosti, mož dela in zvestobe. Te njegove odlične lastnosti so nam zagotovilo, da se bo naša pokrajina pod njegovim državniško modrim vodstvom lepo razvijala. Zato izreka prebivalstvo vse pokrajine Eksc. Lombrasa svoje vdanosti in spoštivosti pozdrave.

uspešno sodelovanje delodajalcev in delojemalcev v korist vse pokrajine. Verno in zvesto je uresničeval Eksc. Grazioli tudi voljo Duceja, ki je poklonil naši pokrajini posebno ustavo in poseben položaj v sklopu Italije.

Da je bilo delo Eksc. Grazioli tako zelo uspešno, je posledica njegove velike uvidenosti in njegovega prizadevanja, da je čim hitreje in čim popolneje spoznal vse dele naše pokrajine. Kot najvišji predstavnik Italije je takoj stopil v neposredni stik z ljudstvom in te stike tudi vedno ohranil. Ljudstvo, ki je spoznalo in cenilo njegovo trdno voljo, da se doseže napredek naše pokrajine, se zato tudi z odkritosrčno hvaležnostjo spominja njegovega dela.

Ob odhodu Eksc. Emilija Grazioli se mu vse ljudstvo naše pokrajine najtopleje zahvaljuje za njegovo uspešno delo in za njegovo veliko skrb, ki jo je vedno kazal za našo pokrajino ter mu zagotavlja, da se bo vedno s hvaležnostjo spominjalo nanj. Trdne simpatije si je pridobil Eksc. Grazioli v Ljubljani in te simpatije ga bodo spremljale tudi na njegovem novem mestu.

prof. dr. Milan Vidmar, predsednik Akademije znanosti in umetnosti,

dr. Ivan Slokar, predsednik Pokrajinske zveze delodajalcev in Združenja denarnih in zavarovalnih zavodov v tej zvezi,

dr. Branko Alujevič, predsednik Pokrajinske delavske zveze,

Inž. Milko Pirkmajer, predsednik Pokr. zveze svobodnih poklicev, prof. Bogomil Remec, predsednik Pokr. zavoda za zadružništvo,

Frane Heinrichar, predsednik Združenja industrijev in obrtnikov v Pokr. zvezi delodajalcev,

Zvonimir Lukič, trgovec, predsednik Združenja trgovcev v Pokrajinski zvezi delodajalcev,

Ignacij Pevec, kmetovalec, predsednik Združenja kmetovalcev v Pokrajinski zvezi delodajalcev, Alojzij Erjavec, litograf, predsednik odseka grafičnih delavcev pri Pokrajinski delavski zvezi,

Ludvik Korče, predsednik odseka trgovskih delavcev pri Pokrajinski delavski zvezi,

Franc Majcen, predsednik odseka kreditnih in hranilniških uslužbencev pri Pokrajinski delavski zvezi,

Karel Rojina, kmet, predsednik odseka kmetijskih delavcev pri Pokrajinski delavski zvezi,

Dano v Rimu 31. maja 1943-XXI. MUSSOLINI.

Organizacijsko delo Zveze delodajalcev

Iz poročila predsednika Zveze delodajalcev na II. seji Sveta

Pokrajinska zveza delodajalcev se je ustanovila z naredbo Visokega komisarja z dne 15. novembra 1941-XX in tvori del nove sindikalno-korporativne ureditve v naši pokrajini, a je drugačna ko v ostalih delih Italije. Delodajalci v Italiji so združeni v vsedržavnih in pokrajinskih oz. medpokrajinskih sindikatih, ki so včlanjeni v federacije, ki tvorijo del 4 konfederacijskih strok in ki so zopet združene v pokrajinskih zvezah. V naši pokrajini pa so se sindikati strok združili v štirih združenjih, kar ustreza po včlanjenih skupinah 4 vsedržavnim konfederacijam v ostali Kraljevini. Ta združenja pa so zopet združena v osrednji organizaciji vseh delodajalcev, t. j. v Pokrajinski zvezi delodajalcev, kateri pripada popolno zastopstvo vseh delodajalcev Ljubljanske pokrajine.

Ustanovna naredba in navodila za njeno izvrševanje predvidevajo tudi postopek za pretvoritev nekaterih organizacij, ki so mogle tudi v okviru nove organizacijske ureditve nadaljevati s svojim delom. Nekatere organizacije so se fuzionirale, nekatere pa so bile razpuščene, ker ni več bilo razlogov za njih nadaljnji obstoj.

Novi ukrepi pa niso veljali samo za obvezna združenja, ustanovljena na podlagi obrtnega zakona, temveč tudi za društva, ki so delovala na podlagi zakona o društvih.

Združenje trgovcev je prevzelo 7 prejšnjih okrajnih združenj trgovcev hkrati z njih Zvezo, nadalje 13 krajevnih združenj gostinskih obratov obenem z njih Zvezo. Kasneje je sprejelo Združenje trgovcev z odobritvijo Inspekcije dela še združenja pekov, mesarjev in slaščičarjev.

Troje organizacij denarnih in zavarovalnih zavodov, med njimi Združenje bank in Zveza hranilnic, se je fuzioniralo v Združenju denarnih in zavarovalnih zavodov.

Združenje industrijev in obrtnikov je prevzelo poleg Zveze industrijev še sedem strokovnih združenj (prevozna podjetja, avtobusna podjetja, knjigovodnice, kartonažni obrti in podobno, grafična podjetja, graditelji in delodajalci tekstilne stroke). Podjetja obrtnega značaja pa so bila dodeljena v pristojnost avtonomnega Odseka za obrtništvo. Kasneje so bili dodeljeni Združenju indu-

Z obnovo sosveta Ljubljanske pokrajine je dokončana ureditev gospodarskega in socialnega življenja v pokrajini po korporacijskih načelih. To se jasno vidi tudi iz sestave sosveta, kateremu pripadajo naši najodličnejši predstavniki kulturnega in gospodarskega življenja. Zlasti močno pa so zastopani v novem sosvetu vsi produktivni sloji. Že sama sestava sosveta daje upanje, da se bo moglo sedaj po dokončni ureditvi našega gospodarskega in socialnega življenja delo za napredek pokrajine še stopnjevati in poglobiti. Zato smo za obnovo sosveta globoko hvaležni.

strijev še izdajatelj listov, gledališka in kinematografska podjetja in hišni posestniki.

Izredno veliko je bilo število obrtniških organizacij, ki so se fuzionirale v Odsek za obrtništvo. Vseh teh združenj je bilo 32.

Organizacija Zveze se je spopolnila še s spojitvijo Kmetijske zbornice v Združenje kmetovalcev. Trenutna slika vse organizacije je sedaj naslednja:

Združenje industrijev in obrtnikov

ima v 16 sindikatih včlanjenih 250 podjetij s približno 6000 člani (brez hišnih posestnikov). Dosele ustanovljeni sindikati so naslednji: 1. sindikat založniških podjetij, 2. grafične industrije, 3. prevoznih podjetij, 4. gradbene industrije, 5. lesne industrije, 6. usnjarske industrije, 7. tekstilne industrije, 8. mehanične in metalurgične industrije, 9. papirne in kartonažne, 10. industrije lesnih proizvodov, 11. oblačilne industrije, 12. hranilne industrije, 13. rudarske, 14. električne industrije, plinarn in vodovodov, 15. gradbene materiala, 16. kemične industrije in 17. sindikat hišnih posestnikov.

Odsek za obrtništvo:

s 5600 člani je razdeljen na naslednje skupine:

1. lesna skupina, 2. skupina dekoraterjev in slikarjev, 3. kovinska, 4. vodovodnih instalaterjev, 5. oblačilna, 6. čevljarska, 7. skupina zlatarjev in urarjev, 8. steklarjev in keramikov, 9. tekstilcev in vezilj, 10. grafikov, 11. fotografov, 12. izdelovalcev glasbil in godal, 13. obdelovalcev marmorja in kamna, 14. pomožnih sanitetnih obrtov, 15. urejevalcev hiš in vrtov, 16. lasuljarjev in sorodnih obrtov, 17. dimnikarjev, 18. mešana skupina podeželskih obrtov, 19. mešana skupina raznih obrtov, 20. skupina prevoznikov in 21. skupina živilskih obrtov.

Združenje kmetovalcev

je z ozirom na gospodarsko-socialno strukturo v naši pokrajini ustanovilo samo en sindikat, ki šteje približno 45.000 članov.

Združenje trgovcev

šteje sedaj 22 sindikatov s približno 4500 včlanjenimi tvrdkami. Sindikati so naslednji:

1. sindikat trgovcev s specerijo itd., 2. z železnino, 3. z vinom,

4. s šolskimi potrebščinami, 5. trgovcev z manufakturnim blagom, 6. drogeristov, 7. veletrgovcev izvoznikov živine, 8. trgovcev z galanterijskim blagom, 9. s čevlji, 10. trgovskih zastopnikov, 11. z usnjem, 12. s kolesi, 13. s sadjem, 14. z živili na debelo, 15. s kurivom, 16. z lesom, 17. sindikat gostinskih podjetij, 18. sindikat pekov, 19. mesarjev, 20. slaščičarjev, 21. sindikat trgovcev z mešanim blagom in 22. sindikat trgovcev s steklom in porcelanom.

Združenje denarnih in zavarovalnih zavodov

je organiziralo 4 sindikate, v katerih je včlanjeno 23 zavodov in 62 vodilnih uradnikov. Sindikati so naslednji: 1. sindikat bank, 2. hranilnic, 3. zavarovalnic in 4. sindikat vodilnih uradnikov.

Takoj po ustanovitvi je začela Zveza z organizacijskim delom. Urad Zveze je začel delovati 1. januarja 1942, druga združenja pa so nadaljevala s svojim delom v prejšnjih organizacijah. Posebno težavno je bilo organizacijsko delo za Odsek za obrtništvo, ker se je moralo prevzeti veliko število združenj, od katerih mnoga niso bila zadostno urejena.

Prvi sestanek sveta Zveze je bil lani v maju. Svet je določil smernice za delo ter pooblastil izvršilni odbor z izvrševanjem svojih funkcij ter določil njegov delokrog. Izvršilni odbor je s tem postal praktični organ za izvrševanje vsega organizacijskega dela. Izvršilni odbor se je sestel sedemkrat. Odobril je proračune Zveze in Združenj za dve leti, računске zaključke Zveze in združenj za leti 1942-XX in 1942-XXI ter določil prispevke delodajalcev. Rešil je nadalje pritožbe glede predpisa prispevkov. Izvršilni odbor je izdal natančne smernice o včlanjenju posameznih skupin delodajalcev, ki še niso bile včlanjene v enem od 4 združenj. Izvršilni odbor je sklepal o pravih združenj, jih potrdil, nakar jih je odobril Visoki komisar. Izvršilni odbor je predlagal tudi zastopnike delodajalcev za Pokrajinski svet korporacij ter za druge ustanove.

Uradi Zveze in priključenih združenj zaposlujejo 51 oseb, in sicer 24 nameščencev, 20 nameščenk in 6 slug (brez uslužbencev zunanjih uradov). Proračuni Zveze in združenj so znašali za l. 1942-XX 2.101.354 lir, za leto 1942-XXI pa 2.332.543 lir. Zvišanje proračuna v l. 1942. je nastalo, ker je proračun Združenja kmetovalcev veljal v l. 1941. samo za 7 mesecev.

Finančno poslovanje Zveze in združenj je bilo razmeroma ugodno, kakor se vidi iz računskih zaključkov. Dohodki Zveze in združenj so bili večji, kakor pa so bili proračuni, dočim so bili izdatki v skladu s proračunom. Nekaj je bilo zaostalih prispevkov ter so bili odpisani vsi zneski, katere se je moralo smatrati kot težko izterljive.

Bilanca Zveze in včlanjenih združenj izkazuje 2.327.705 lir čistega premoženja.

Iz poročila predsednika Zveze delodajalcev se jasno vidi, da je bilo delo Zveze delodajalcev in v njej včlanjenih združenj uspešno in da je korporativna ureditev v naši pokrajini izvedena.

Iz italijanskega gospodarstva

Napovedani zakon o nadzorstvu cen za vojaške dobave in vojaška poslopja je sedaj izšel. Za izvajanje tega zakona se ustanovi posebna komisija, ki se bo izjavljala o cenah, če gre za zneske nad 3 milijone lir. Komisija pa more na zahtevo katerega ministra povedati svoje mnenje tudi če gre za zneske pod to vsoto.

Ministrstvo za kmetijstvo je odredilo v vsej Kraljevini štetje živine in perutnine. Štetje se začne po polnoči 20. junija.

Podružnica znane italijanske kemične tovarne Montecatini v Zagrebu je dobila od hrvatskega gospodarskega ministrstva koncesijo za postavitev velike tvornice za žvepleno kislino, superfosfate in modro galico. Z ustanovitvijo te

tovarne bo znatno povečana hrvatska proizvodnja umetnih gnojil.

Letošnja letina krme v Italiji bo obilna, ker je dež, ki je padel v aprilu in maju, zelo zboljšal stanje rastlin. Živinorejci nimajo sedaj več skrbi, kako bodo prehranili živino in zato tudi neradi prodajajo živino, temveč jo celo dokupejo.

Tvornice testenin in mlini morajo po odredbi kmetijskega ministrstva voditi natančen seznam o svojih izdelkih. Seznam mora biti vsak hip na razpolago kontrolnim organom.

Med zavodom Istituto Nazionale per i Cambi con l'Esterio in Grško narodno banko so bili sklenjeni novi dogovori o plačilnem prometu in obračunavanju med Italijansko-albansko carinsko unijo in Grčijo, če gre za plačila iz medsebojnega blagovnega prometa.

Gospodarske vesti

Med Francijo in Hrvatsko je bil sklenjen sredi maja dogovor, po katerem se ureja blagovni promet med obema državama. Ustanovita se posebni komisiji, ki naj proučita razmere za blagovno izmenjavo na kraju samem. Ena teh komisij bo v Lyonu, druga pa v Zagrebu. Hrvatska naj bi Franciji dobavila predvsem les.

Bolgarska vlada je izdelala načrt o nabavi kmetijskih strojev. Omejilo se bo pri uvozu število tipov, nad domače popravilnice in

izdelovalnice strojev pa se bo uvedlo državno nadzorstvo.

Romunija ima 470 lesnih industrijskih podjetij, v katerih je zaposlenih 25.000 delavcev. V ta podjetja investirani kapital znaša 1,8 milijarde lejv. Razen tega je v Romuniji še 113 papirnic, v katerih je zaposlenih 14.000 delavcev. V papirnice je investirano 3,7 milijarde lejv.

Generalni komisariat za cene v Romuniji je znova zvišal maksimalne cene za papir in celulozo.

Za trgovino na debelo z žitom, stročnicami, semeni, živino, jajci in mlečnimi izdelki je odslej potrebna na Madžarskem posebna koncesija.

Vratislavski velesejem, ki bi moral biti v dnevi od 4. do 12. septembra, je odpovedan.

Madžarske državne železnice sporočajo, da se je med Madžarsko in Turčijo začel zopet direktni železniški promet.

V Švico je odpotovala madžarska trgovinska delegacija, da se pogaja zaradi večjega izvoza madžarskega pohištva v Švico.

Na Danskem se smejo v bodoče ponuditi zemljišča v nakup le, če so bila najmanj dve leti v posesti ponudnika. Na ta način hočejo preprečiti spekulativne nakupe zemljišč.

Predsednik londonske trgovinske zbornice je izjavil, da bo mogla Anglija po vojni konkurirati z dru-

gimi državami le, če bo znižala svoje proizvodne stroške.

Dobički ameriških velepodjetij zaradi vojne vedno bolj rastejo. Jekleni trust je mogel povečati svoj dobiček za 25%, družba General Motors pa celo za 30%. Velike železniške družbe so svoje dobičke potrojile ali celo pomnožile za štirikratno.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3

Telefon št. 22-72.

Manufaktura Simončič L.
MODA pri 'Lojzetu'
LJUBLJANA
Galanterija Karlovska c. 30

Trgovina s kurivom

'GORIVO'

Lastnik Lojze Jerančič mlajši

Ljubljana - Karlovška 8

Strojno podjetje

R. WILLMANN

Ljubljana, Slomškova 3

Beneški jarmeniki, cirkularke, nihalne žage, brusilni stroji, zatvornice - transmisije -

elektrotovarna in jamska dvigala, vitli in dvigalene naprave, rebraste cevi iz kovanega železa

Prva kranjska vrvarna

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 31

Egidij Šušteršič

DELAVNICA:
BREG 14

STANOVANJE:
Strossmayerjeva 10

Izvršuje sea v to stroko spadajoča dela

soboslikarstvo

Železnina

Stanko Bidovec
LJUBLJANA

Ulica Arielle Rea 72

Telefon 46-30

IZDELOVANJE
DAMSKÉ KONFEKCIJE IN PERILA

Belihar & Velepč
LJUBLJANA

Ciril Metodova štev. 35 b

SE PRIPOROČA

CENJENIM

ODJEMALCEM

Suhe gobe

kupujem
po najvišjih
dnevni cenah

M. Geršak

Ljubljana, Prečna ul. 4

Tovarna za kvas in diaslad

Rudolf Zaloker

Ljubljana

Knjigoveznica in
galanterijska
delavnica

Okvirjenje
slik

Pogačnik Matko
Ljubljana
Kongresni trg 12

Elektroinstalacijska dela in popravila izvršuje
elektrotehnično podjetje

Mihelčič Ivan

Ljubljana, Borštnikov trg 1

Zaloga in izdelava električnih kuhalnikov, likalnikov znamke 'KPT' itd. ter tovrstna popravila

Tehnice polavtomatične, 15 kg dobavlja
RADIOVAL
Ljubljana, Dalmatinova 13

OKVIRJE izdeluje specialist **KLEIN**
Wolfova 4

VOJNOVIĆ & CIE
LJUBLJANA

IZDELOVALNICA HARMONIK
FLEISS JOSIP
LJUBLJANA, BLEIWEISOVA 35
VAM NUDI VELIKO IZBIRO
PIANO IN DIATONIČNIH HARMONIK

R. Ranzinger
Spedijska pisarna
Ljubljana

SCHNEIDER & VEROVŠEK

TRGOVINA Z ŽELEZNINO

LJUBLJANA

NA DROBNO

NA DEBELO

Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Brisinello S. A. Postumia Grotte
Ljubljana, Kolodvorska ulica 41 - Telefon 33-03

Tedensko pospešeni specialni promet v zbirnih vagonih iz Milana in Torina v Ljubljano po zmernih cenah, carinsko posredovanje, inkaso, vskladiščenje, zavarovanje, selitve, železniške in carinske informacije